

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2020.65.35>

УДК 343.98.062

Олександр Вікторович Яковлєв
викладач відділу підготовки прокурорів
з процесуального керівництва та криміналістичного забезпечення
досудового розслідування інституту спеціальної підготовки

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9467-4820>

E-mail: leb.sv@ukr.net

Борис Євгенович Лук'янчиков
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач відділу підготовки прокурорів
з процесуального керівництва та криміналістичного забезпечення
досудового розслідування інституту спеціальної підготовки

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4761-5980>

E-mail: Boryn1971@gmail.com

Олександр Федорович Свірін
викладач відділу підготовки прокурорів
з процесуального керівництва та криміналістичного забезпечення
досудового розслідування інституту спеціальної підготовки

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8674-6748>

E-mail: alexsvirin55@gmail.com

Національна академія прокуратури України

Ольга Борисівна Микитенко
здобувач вищої освіти

E-mail: olgamikado@bigmir.net

Університет економіки, права і інформаційних технологій "КРОК"

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЯВЛЕННЯ СЛІДІВ ЛЮДИНИ НА СКЛАДНИХ МЕТАЛЕВИХ ПОВЕРХНЯХ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ В ГАЛУЗІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ

Розглянуто закордонний досвід використання новітніх досягнень в галузі криміналістичної техніки, загальні підстави застосування криміналістичних технічних засобів під час розслідування злочинів на початковому етапі та під час проведення судово-експертних досліджень матеріальних слідів злочину, проаналізовано практичні можливості новітніх техніко-криміналістичних засобів розроблених іноземними компаніями та перспективи їх застосування в сучасних умовах.

Ключові слова: *криміналістична техніка, техніко-криміналістичні засоби, іноземний досвід, огляд місця події; відбитки пальців, біологічні сліди, експертне світло, люмінесценція, світлофільтри.*

На даний час одними із пріоритетних, в плані їх розкриття, є кримінальні правопорушення щодо учасників Революції Гідності та злочинів вчинених в районах проведення Операції об'єднаних сил (далі – ООС), на що акцентує увагу влада та спрямовані очікування пересічних громадян. Під час тих подій правоохоронцями вилучалося безліч речових доказів, серед яких стріляні гільзи, кулі, залишки вибухових пристроїв, проведення експертиз за якими з метою виявлення слідів людини значно ускладнено через вплив екстремального нагрівання (наприклад, гільзи після пострілу). З'являється все більша потреба у постійному оновленні методики використання сучасної криміналістичної техніки та запозичення позитивного досвіду правоохоронців іноземних держав при розслідуванні злочинів та подальшої роботи з речовими доказами в рамках проведення судових експертиз.

Після вчинення будь-якого кримінального правопорушення, навіть старанно продуманого завжди залишаються певні сліди, які характеризують подію та осіб причетних до неї. Саме тому, слідчо-оперативна група під час огляду місця події повинна застосовувати всі можливі техніко-криміналістичні засоби, прийоми і методи для виявлення та вилучення всіх існуючих речових доказів. Вилучення таких речових доказів як слідів пальців рук чи біологічних рідин особи правопорушника є найбільш вагомим доказом в суді за умови позитивних висновків проведених експертиз за вказаними слідами, які дозволять ідентифікувати особу та довести її причетність до вчинення кримінального правопорушення.

Питанням використання криміналістичної техніки при виявленні та дослідженні прихованих слідів пальців рук і біологічних рідин при розслідуванні злочинів присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців як В. П. Бахіна, Р. С. Белкіна, П. Д. Біленчука, М. С. Бокаріуса, В. Г. Гончаренка, І. В. Гори, А. В. Іщенко, Є. П. Іщенко, В. А. Колесника, В. К. Лисиченка, М. М. Лисова, Є. Д. Лук'янчикова, О. В. Одерія, О. А. Парфило, М. А. Погорецького, М. В. Салтевського, Т. А. Сєдової, В. С. Кузьмичова, М. Я. Сегая, В. В. Тищенко, В. Ю. Шепітька, М. Є. Шумила, М. Г. Щербаковського та інших вчених.

Згаданими науковцями розглянуто загальні питання: поняття, класифікація та засади використання криміналістичної техніки, а також окремі методичні рекомендації по роботі із речовими доказами з метою отримання від них криміналістично значущої інформації. Однак, використання новітніх досягнень криміналістичної техніки при виявленні та дослідженні слідів людини на складних поверхнях (гільзі після пострілу, залишках вибухових пристроїв та ін.) при розслідуванні кримінальних правопорушень, потребує більш детального розгляду, оскільки ряд проблемних питань щодо використання отриманих результатів в інтересах кримінального провадження досі залишаються недостатньо розкритими.

Метою статті є ознайомлення з новітніми досягненнями криміналістичного обладнання іноземного виробництва, встановлення переваг його використання в сучасних умовах під час огляду місця події та судових експертизах, в тому числі виявлення слідів пальців рук на складних поверхнях, визначення найбільш ефективних та дієвих способів виявлення, вилучення та дослідження вказаних доказів.

Аналіз слідчої практики та показників статистичної звітності свідчить, що кількість виявлених кримінальних правопорушень у нашій державі залишається на високому рівні. Так, загальна кількість усіх зареєстрованих кримінальних правопорушень в Україні склала у 2015 році – 565182, у 2016 році – 592604, у 2017 році – 523911, у 2018 році – 483133, у 2019 році – 444130 [1].

Зрозуміло, що такий стан злочинності негативно впливає на імідж нашої країни і не задовольняє, а ні правоохоронців, а ні керівництво країни, а ні добropорядних громадян.

Одним із пріоритетних напрямів є досудове розслідування кримінальних правопорушень часів Революції гідності, яке триває вже шостий рік, як і розслідування кримінальних правопорушень вчинених в зоні ООС. В переважній більшості вказаної категорії злочинів під час огляду місця події вилучалося безліч боєприпасів (їх залишків) гільз, куль та ін., проведення експертиз по яким з метою виявлення слідів людини значно ускладнено. У зв'язку з чим виникла потреба у найбільш-потужному та новітньому техніко-криміналістичному обладнанні та перейняття позитивного досвіду від іноземних держав при розслідуванні злочинів та подальшої роботи з речовими доказами в рамках проведення судових експертиз.

З моменту реорганізації системи Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) та створення Національної поліції України минуло чотири роки. Багато досвідчених практичних працівників оперативних, експертних та слідчих підрозділів звільнилися або були звільнені з лав МВС. Лібералізація влади до громадян, яка відбулася в цей період, на жаль, не сприяла зміцненню правопорядку в країні. Зневага до державних правоохоронних органів та до загальних правил співіснування громадян призводить до загрозливих масштабів.

Безумовно, результативність боротьби із злочинністю повністю залежить від рівня професійної майстерності поліцейських, та їх забезпечення сучасними криміналістичними технічними засобами. Зрозуміло, що використання криміналістичної техніки поліцейськими, як і вся їх робота суворо підпорядковується чинному законодавству. На жаль, на сьогодні кримінально-процесуальне законодавство України (далі – КПК) не містить визначення поняття криміналістичні технічні засоби.

Правову основу застосування криміналістичної техніки взагалі і зокрема засобів освітлення, фіксації, пошукових приладів, складає сукупність правил і норм, що містяться в законах та підзаконних нормативних актах, які визначають як загальні засади та порядок проведення слідчих (розшукових) дій, так і порядок застосування конкретних техніко-криміналістичних засобів. Основною умовою

правомірності отримання криміналістичної інформації застосуванням криміналістичної техніки з метою встановлення обставин кримінальних правопорушень є використання кожного виду засобу й методу (в усіх без винятку випадках) у суворій відповідності до норм міжнародного та вітчизняного законодавства, яким регулюється діяльність у сфері кримінальних процесуальних відносин, а також вимог підзаконних (відомчих) нормативних актів.

Основними засобами збирання інформації про подію і особу, яка її вчинила, є слідчі (розшукові) дії: огляд (ст. 237 КПК), обшук (ст. 234), обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267); та ін. Зрозуміло, що всі вони (слідчі дії) мають доволі спільні риси, такі, як візуальне обстеження, тобто огляд. Але, таке дослідження місця події доволі часто відбувається у незручних місцях та за несприятливих умов. Поліцейським частенько доводиться працювати на відкритій місцевості у повній темряві, під зливою або снігом, та іншими несприятливими чинниками. Саме тому, практики потребують спеціальних удосконалених мобільних засобів виявлення, фіксації та дослідження різноманітних речових доказів (освітлювачів, перетворювачів, фототехніки і т. і.).

Отже, працівники правоохоронних органів повинні постійно удосконалювати професійну майстерність, опановувати знання щодо нових техніко-криміналістичних розробок та методів роботи з ними. Саме тому, одним з найважливіших питань, у боротьбі із злочинністю є оновлення методики використання сучасної криміналістичної техніки та запозичення позитивного досвіду роботи правоохоронних органів розвинутих європейських країн. Наприклад, на початку лютого 2020 року в Києві відбулася презентація надсучасних техніко-криміналістичних засобів розроблених і запроваджених в практику фахівцями британської компанії Foster + Freeman (Велика Британія, м. Евешам та м. Малверн) з дослідження слідів пальців рук в ультрафіолетовому та інфрачервоному світлі, а також наслідки використання розширеного освітлення при виявленні і фіксації слідів пальців рук; результати впровадження новітніх технологій для відновлення знищених, пошкоджених слідів пальців рук на металевих поверхнях; дослідження біологічних рідин на тканинах; виявлення слідів крові на темних та кольорових тканинах.

Так, до джерел світла для криміналістичних досліджень належать: Одночастотні світлодіодні джерела оптичного випромінювання *Crime-lite*[®]2. Вузькосмугові світлодіодні джерела експертного світла (вісім хвильових діапазонів, включаючи ультрафіолетовий (далі – УФ)). Також, обладнаний широкосмуговим джерелом білого світла для базового дослідження і 7 вузькосмуговими джерелами, що забезпечують інтенсивне випромінювання в УФ, фіолетовому, синьому, синьо-зеленому, зеленому, помаранчевому і червоному діапазонах, дозволяє певною мірою виявляти біологічні виділення людського організму, сліди паливно-мастильних речовин, волосся, волокна та потожирові відбитки людини.

Наступним універсальним джерелом оптичного випромінювання для криміналістичних досліджень є комплекс експертного світла *DNA Crime-Lite*[®]82S. Даний комплекс створений з метою виявлення і фото-відео

фіксації слідів біологічного походження в інфрачервоному (далі – ІЧ), УФ та синьому діапазоні, як у лабораторних умовах так і на місцях подій із захищеною керуючою станцією. Крім зазначеного, дозволяє виявляти сліди наркотичних речовин та волокон, а також хімічно-оброблені потожирові відбитки людини. Всі пристрої серії Crime-Lite®82S обладнані 16 світлодіодами, робота яких обирається оператором відповідно до необхідної яскравості та точності довжини хвилі, завдяки чому і забезпечується незмінна продуктивність та ефективність.

Ще одним в цій серії освітлювачів є Crime-Lite®82L, який обладнаний 16 світлодіодами високої інтенсивності доступних у 2 діапазонах і призначений для опромінення поверхні під малим кутом. Світлодіоди встановлені позаду циліндричної гільзи і забезпечують широкий світловий промінь на поверхню змінної інтенсивності (10 %, 50 %, 100 %), що дозволяє виявляти приховані сліди (зафарбовані плями крові), сміття, сліди взуття і т.і.

В лінійці освітлювачів заслуговує на увагу двочастотне світлодіодне джерело оптичного випромінювання Crime-Lite®42S обладнане 16 світлодіодами високої інтенсивності, які доступні у 7 діапазонах. Перемикання між двома діапазонами з 8 світлодіодів високої інтенсивності дозволяє експерту отримати три варіанта потужності в одному змінному оптичному випромінюванні. Використовуючи трьох-позиційний перемикач, можна змінювати дві вузько-смугові довжини хвиль або використовувати всі 16 світлодіодів, щоб забезпечити високу інтенсивність широкосмугового опромінення (використовуючи захисні окуляри з подвійним діапазоном хвиль). Також передбачена можливість УФ або ІЧ опромінення з метою виявлення невидимих біологічних слідів.

Надпотужним ручним джерелом оптичного опромінення для криміналістичних досліджень є пристрій Crime-lite®XL. Він призначений для інтенсивного обстеження великих ділянок місця події. Обладнаний 96 світлодіодами високої інтенсивності доступних у 4 діапазонах, що забезпечують 115 Вт вузько-смугового опромінення, ефективно сприяють виявленню трасологічних та біологічних слідів (кров, рідини організму), волокон, наркотичних та вибухових речовин.

Окрім вище зазначеного, компанія Foster + Freeman випускає дві моделі лабораторних багатохвильових джерел світла, кожна з яких призначена для вирішення специфічних криміналістичних завдань: по-перше – візуалізація невидимих і слабовидимих потожирових слідів людини за допомогою інтенсивного багатохвильового освітлення з метою збудження флуоресценції та отримання максимальної контрастності та деталізації. По-друге – маркування доказів. Зручне та швидке виявлення наявності невидимих та слабовидимих потожирових слідів людини, біологічних рідин організму, підозрілих волокон і т. і., а також для виявлення зон уваги великих доказів.

Crime-lite®ML2 – настільний збільшувач із багатохвильовим освітленням для огляду широких зон є ідеальною лабораторною системою для вивчення та «маркування» речових доказів. Зручне кріплення на довгій рухомій штанзі дозволяє легко пересувати його над досліджуваною

поверхню. В ньому поєднано велику двоокуюлярну збільшувальну в 1.8 рази лінзу та 8 білих світлодіодів для загального пошуку та декілька вузькосмугових довжин хвиль, а саме: УФ, фіолетову, синю, синьо-зелену, зелену, помаранчеву та інфрачервону. Вони ефективні для виявлення біологічних рідин організму, фрагментів кісток та зубів, волокон наркотичних та вибухових речовин, каталізаторів та хімічно оброблених речових доказів. До комплектації також входить додаткова насадка для камери із діапазоном від УФ до ІЧ та набір світлофільтрів для флюоресценції, що відповідають вибраним світлодіодам.

Crime-lite®8x4 – універсальний, світлодіодний, багатохвильовий, кільцевий освітлювач, оснащений сімома вузькосмуговими світлодіодними матрицями: 365, 410, 475, 520, 590 та 640 нм плюс білий. Довжини хвиль світлодіодів можна обирати індивідуально або в певних комбінаціях для створення 98 різних кольорів, що в свою чергу дозволяє оператору підібрати освітлення за потребою.

Crime-lite®8x4MK3 – спеціальний світлодіодний кільцевий освітлювач для дослідження речових доказів в інфрачервоному спектрі. Даний прилад також включає 12 синіх, 16 червоних та 4 ІЧ світлодіодів для збудження ІЧ-флюоресценції у спеціальних ІЧ порошках (fpNatural®1).

Ще один інноваційний пристрій запропонувала компанія Foster + Freeman – Recover LTF (Latent Fingerprint Technology). Див. рис. 1.

Рис. 1.

Його робота базується на технології відновлення прихованих, або взагалі знищених потожирових слідів. Даний метод дозволяє відновлювати потожирові сліди на різноманітних поверхнях (пластик, метал) які вкрай важко або неможливо обробити. Зокрема, на будь-яких металевих поверхнях (білого та жовтого металу) ті, що піддаються екстремальному

нагріванню (гільзи після пострілу, залишки вибухового пристрою після вибуху, спалені автомобілі і т. і.), та предмети, які були протерті або помиті з метою фізичного знищення слідів. Даний прилад складається із прозорої герметичної камери до якої поміщають досліджувані об'єкти та спеціальний реагент, який називається «прекурсор». Після завантаження камери, з неї відкачують повітря процес може займати до 30 хв. Після цього «прекурсор», який розміщений по центру на дні камери підігрівають протягом 10 хв. (в залежності від матеріалу досліджуваних об'єктів) до випаровування і осідання на папілярних лініях. Таким чином сліди забарвлюються в темний колір [2]. Як експеримент, присутнім було продемонстровано відновлення слідів пальців рук на клинку кухонного ножа, який попередньо був помитий у посудомийній машині із заводською миючою речовиною на самому максимальному режимі, а також виявлення слідів на стріляних гільзах та експериментальних зразках (різнокольорові металеві пластини). Принцип роботи даного пристрою базується на процесі корозії. Тобто, потожирова речовина залишаючись на поверхні металу вступає в реакцію корозії, і чим довше вона знаходиться на поверхні об'єкту (від 10 хв.) до знищення тим краще для подальшого виявлення. Звісно мова йде про нефарбовані металеві поверхні. На пластиках, фарбованих або покритих лаком металевих поверхнях сліди можна виявити лише у випадках відсутності їх фізичного знищення. Прозорість камери дозволяє оператору безпосередньо спостерігати за процесом відновлення слідів. «Прекурсор» безпечний для людей та тварин, але в процесі реакції має неприємний різкий запах і потребує додаткової витяжки у приміщенні, інших недоліків не виявлено. Доречі, проявлені сліди дуже міцно забарвлюються і потребують не аби яких зусиль для знищення, але навіть після стирання існує реальна можливість повторити процес відновлення.

В нашій країні, як і у більшості європейських країн для виявлення та фіксації потожирових та біологічних слідів застосовується спектрофотометричний пристрій RUVIS виробництва компанії «SIRCHIE». Принцип його роботи базується на формуванні зображення у відбитому УФ світлі, тобто, латентні потожирові сліди проявляються без попередньої обробки дактилоскопічними порошками, або хімічними розчинами. Прилад успішно працює за різних умов: при денному світлі або в повній темряві, в закритому приміщенні або на відкритій місцевості; він дозволяє на відстані виявляти та фіксувати шляхом фотографування латентні потожирові сліди не пошкоджуючи об'єкт дослідження.

Спеціально створений для УФ об'єктива подвійний слайд-фільтр дозволяє оператору оглядати потрібний об'єкт у звичайному світлі, і майже миттєво перемкнутися у режим огляду в УФ променях. Стабілізаційна система Black Talon та новий телескопічний механізм фокусування без будь-яких додаткових адаптерів дозволяє проводити вимірювання, аналіз і візуалізацію об'єктів на відстані від 70 мм до нескінченності [3].

Ще одним надсучасним способом виявлення невидимих потожирових слідів є метод обробки слідів люмінесцентним порошком, який яскраво світиться (люмінісцирує) в УФ променях [4, с. 230]. Саме такі

ІЧ флуоресцентні порошки fpNatural®1 та fpNatural®2 пропонує британська компанія Foster + Freeman. Вони, (порошки) випромінюють яскраву ІЧ флуоресценцію чим підвищують контраст слідів і одночасно пригнічують фоновий вплив. fpNatural®1 збуджується червоним або синім світлом, а fpNatural®2-ІЧ променями. Візуалізація дії обох порошоків досягається за допомогою ІЧ чутливої камери, оснащеної ІЧ – прохідним фільтром, з метою блокування всіх інших хвиль [2].

І на останок, хотілось би звернути увагу на саму останню розробку британських вчених, яка ще проходить випробування і налаштування програмного забезпечення, але вже своїми здобутками захоплює дух криміналістів-практиків, а саме Crime-lite AUTO. Даний надсучасний прилад поєднав в собі планшет із сенсорним екраном, об'єктив та кольорові світлодіоди із моторизованими світлофільтрами, та додаткові світлодіодні освітлювачі денного світла, і компактну потужну батарею живлення.

Crime-lite AUTO дозволяє спеціалісту працювати ним як у лабораторії так і на місці події. Тобто, не тільки фіксувати місце події а і одночасно досліджувати його в різних променях освітлення, застосовуючи вбудовані світлофільтри. Оператор має можливість керувати роботою як в ручному режимі (підбирати освітлення і світлофільтри), так і обирати спеціально розроблені автоматичні програми для пошуку різноманітних біологічних та інших слідів. Інформація зберігається як на вбудованій пам'яті, так і на окремих картках пам'яті, що в свою чергу дозволяє розмножити знімки без втрати якості. Отже, один такий прилад в змозі замінити безліч різних криміналістичних засобів, які потрібні для проведення огляду місця події, а саме фотоапарат, комплект світлофільтрів, комплект освітлювачів, ліхтарик та багато іншого (Див. рис. 2 та 3).

Рис. 2

Рис. 3

Аналіз розвитку сучасної закордонної криміналістичної техніки, використання новітніх досягнень вчених криміналістів в слідчий і судовій практиці при виявленні і фіксації невидимих потожирових та біологічних слідів людини, є запорукою формування якісної доказової бази та ідентифікації конкретної особи під час проведення досудового розслідування. Новим кроком в криміналістиці є використання технології

відновлення прихованих слідів LTF (Latent Fingerprint Technology) розробки компанії Foster + Freeman (Велика Британія), з візуалізації потожирових слідів, яка значно спрощує ідентифікацію злочинців та дозволяє відновлювати потожирові слідів із поверхонь, які вкрай важко або взагалі неможливо було обробити, зокрема використаних боєприпасів, речей які побували в пожежі тощо, за допомогою новітнього процесу хімічного покриття для виявлення слідів на складних для обробки поверхнях.

При використанні даного пристрою вітчизняними експертними підрозділами, не виключено отримання позитивних висновків судових експертиз по ряду особливо тяжких кримінальних правопорушень, що розслідуються в Україні і наразі є нерозкритими.

Перелік посилань

1. *Генеральна прокуратура України*. Статистична інформація. URL: http://https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820&c=edit&_c=fo (дата звернення 07.11.2019)

2. *Foster + Freeman*. URL: <http://www.fosterfreeman.com/> (дата звернення 07.11.2019)

3. *Офіційна веб-сторінка компанії ТОВ «НВК«ЕКСПЕРТ»* URL: http://pro-expert.com.ua/expert.php?lng=ua&page=products&cat_id=42&tovar_id=160. (дата звернення 07.11.2019)

4. *Кофанова О. С.* Сучасні можливості та новітні розробки в сфері виявлення слідів дактилоскопічного походження. *Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. К., 2017. Вип. 62. С. 228-235.*

References

1. *Prosecutor General of Ukraine*. Statistical Information. Retrieved from http://https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820&c=edit&_c=fo (accessed 07.11.2019) (In Ukrainian).

2. *Foster + Freeman*. Retrieved from: <http://www.fosterfreeman.com/> ccessed 07.11.2019) (In English).

3. *Official website of the company NPK EXPERT* Retrieved from: http://pro-expert.com.ua/expert.php?lng=ua&page=products&cat_id=42&tovar_id=160. (accessed 07.11.2019) (In Ukrainian).

4. *Kofanova, O. S.* (2017). Current opportunities and the latest developments in the field of identification of traces of fingerprint origin. *Criminalistics and Forensics: interdepartmental scientific and methodological collection*. Kyiv. Issue 62. P. 228-235. (In Ukrainian).

ЗАРУБЕЖНЫЕ НОВИНКИ В ОБЛАСТИ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ТЕХНИКИ

А. В. Яковлев
Б. Е. Лукьянчиков
А. Ф. Свири
О. Б. Микитенко

После Революции достоинства и реформирования Национальной полиции, количество совершаемых уголовных правонарушений в нашей стране к сожалению, остается на достаточно высоком уровне. Подтверждением этого служат статистические данные приведенные на сайте Офиса генерального прокурора Украины. Так, общее количество всех зарегистрированных

уголовных преступлений в Украине составило в 2015 году – 565 182, в 2016 году – 592 604, в 2017 году – 523 911, в 2018 году – 483 133, в 2019 году – 444 130.

В настоящее время одним из приоритетных направлений правоохранительных органов нашего государства, является расследование уголовных преступлений в отношении участников Революции Достоинства, а также преступлений, совершенных в районах проведения ООС, на что акцентирует внимание руководство страны и направленные ожидания рядовых граждан.

Во время совершения тяжких и особо тяжких уголовных правонарушений, правоохранителями изымаются разнообразные вещественные доказательства, среди которых довольно часто встречаются стреляные гильзы, пули, остатки взрывных устройств, сожжённые автомобили и др., проведение экспертиз по которым с целью выявления следов человека значительно затруднено через влияние экстремального нагрева (например, гильзы после выстрела). Именно поэтому, все чаще возникает необходимость в постоянном обновлении современной криминалистической техники и методик ее использования и внедрения положительного опыта правоохранителей иностранных государств при расследовании преступлений и последующей работы с вещественными доказательствами в рамках проведения судебных экспертиз.

Изъятие таких вещественных доказательств как отпечатки следов пальцев рук или биологических жидкостей личности правонарушителя является наиболее весомым доказательством в суде при условии положительных выводов проведенных экспертиз по указанным следами, которые позволяют идентифицировать личность и доказать ее причастность к совершению уголовного преступления.

Вопросам использования криминалистической техники при обнаружении и исследовании скрытых отпечатков пальцев рук и биологических жидкостей, при расследовании преступлений, посвящены труды таких отечественных и зарубежных ученых как: В. П. Бахина, Р. С. Белкина, П. Д. Биленчука, М. С. Бокариуса, В. Г. Гончаренко, И. В. Горы, А. В. Ищенко, Е. П. Ищенко, В. А. Колесника, В. К. Лисиченко, М. М. Лысова, Е. Д. Лукьянчикова, А. В. Одерия, О. А. Парфило, М. А. Погорецкий, М. В. Салтевського, Т. А. Седовой, В. С. Кузьмичева, М. Я. Сегай, В. В. Тищенко, В. Ю. Шепитько, Н. Е. Шумило, М. Г. Щербаковского и других ученых.

Ключевые слова: криминалистическая техника, технико-криминалистические средства, иностранный опыт, осмотр места происшествия; отпечатки пальцев, биологические следы, экспертный свет, люминесценция, светофильтры.

FOREIGN NEWS IN THE FIELD OF CRIMINALISTIC TECHNOLOGY

O. Yakovlev
B. Lukianchykov
O. Svirin
O. Mykytenko

After the Revolution of dignity and the reform of the National Police, the number of criminal offenses committed in our country unfortunately remains at a high level. This is confirmed by the statistics provided on the website of the Office of the Prosecutor General of Ukraine. Therefore, the total number of all registered criminal offenses in Ukraine amounted to 565 182 in 2015, 592 604 in 2016, 523 911 in 2017, 483 133 in 2018, 444 130 in 2019.

At present, one of the priority areas of the law enforcement bodies of our state is the investigation of criminal offenses against participants in the Revolution of Dignity, as well as crimes committed in the areas of environmental protection, which is emphasized by the country's leadership and the directed expectations of ordinary citizens.

During the commission of grave and especially grave criminal offenses, law enforcement officers confiscate a variety of material evidence, among which quite often there are used cartridges, bullets, remnants of explosive devices, burned cars, etc. heating (for example, sleeves after a shot). That is why, more and more often, there is a need for constant updating of modern forensic technology and methods for its use and the introduction of the positive experience of law enforcement agencies of foreign countries in the investigation of crimes and subsequent work with material evidence in the framework of forensic examinations.

The seizure of such material evidence as fingerprints or biological fluids of the offender's personality are the most significant evidence in court, subject to the positive conclusions of the examinations carried out on these traces, which will allow to identify the person and prove his involvement in the commission of a criminal offense.

The use of forensic technology in the detection and investigation of hidden fingerprints and biological fluids in the investigation of crimes is the subject of the work of such domestic and foreign scientists as V. P. Bakhin, R. S. Belkin, P. D. Bilenchuk, M. S. Bokarius, V. G. Goncharenko, I. V. Mountains, A.V. Ishchenko, E. P. Ishchenko, V. A. Kolesnyk, V. K. Lysychnenko, M. M. Lysova, E. D. Lukianchykov, A. V. Oderii, O. A. Parfylo, M. A. Pohoretskyi, M. V. Saltevskyi, T. A. Sedovoi, V. S. Kuzmicheva, M. Ya. Sehai, V. V. Tyshchenko, V. Yu. Shepitko, N. E. Shumylo, M. G. Shcherbakovskyi and other scientists.

Key words: forensic technology, forensic technology, foreign experience, scene inspection, fingerprints, biological traces, expert light, luminescence, light filters.